

REIGL JUDIT
ŰR ÉS EXTÁZIS
EMPTINESS AND ECSTASY

REIGL JUDIT ÚR ÉS EXTÁZIS | EMPTINESS AND ECSTASY

Reigl Judit festőművész 1923-ban született Kapuváron, 1950 óta Franciaországban él és dolgozik. Azon ritka magyar származású művészek egyike, akit az Egyesült Államokban is számon tartanak, és akinek munkássága az európai és az amerikai absztrakció hagyományait sajátos módon ötvözi. A világ legnagyobb és legfontosabb kortárs közgyűteményei, a New York-i Museum of Modern Art (MoMA) és a Metropolitan Múzeum, a londoni Tate Modern vagy a párizsi Centre Pompidou őrzik a festményeit. A magyar közönség már találkozhatott munkáival a Múcsarnokban (2005) és a debreceni Modemben (2010) rendezett életmű kiállításokon, ahol a korai szurrealista műveitől a gesztuális absztrakción át egészen a figuratív stílushoz ciklikusan visszatérő, emberi testeket ábrázoló festményekig átfogó képet kaphatott Reigl Judit munkásságáról.

Leginkább az a történet ragadhatja meg a látogatót, amikor 1950-ben Reigl Judit többszöri próbálkozás után végre átjutott a vasfűgönyön, és több hónapos utazás után megérkezett Franciaországba. 1954-ben a szintén Párizsban élő művész-társa, Hantai Simon bemutatta őt André Bretonnak, a szurrealizmus atyjának, aki azon nyomban meghívta egy kiállításra a szurrealisták galériájába, a *L'Étoile scellée*-be. Reigl Judit először visszautasította, majd pár hónapra rá elfogadta a meghívást. A szurrealisták vizuális programja azonban túl szűknek bizonyult a festő számára. Igyekezett kitörni az előírt, kizárólagosan figuratív kifejezési módból. Ebben található valójában Reigl Judit életművének lényege. Az illusztratív kereteket korán szétrobotntva automatikus, gesztuális, absztrakt, írásszerű

Hasonlíthatatlan gyönyör | *Incomparable Pleasure*, 1952–53
olaj, kollázs, vászon | Oil, collage on canvas, 134 × 88 cm
magángyűjtemény, Magyarország | Private collection, Hungary

jellekkel kezdett kísérletezni már 1952-ben. A figurativitásból való kitérés egyben a szurrealizmus túllépését is jelentette a művész számára. Ezen formai kérdéseken túl Reigl Judit – a szurrealistákkal ellentétben – a festményt nem csupán a lélek, a tudatalatti lenyomatának tekinti, hanem a szabadjára engedett testi energiákat befogadó felületnek is, amelyen a nem kevert alapszínekkel (sárga, fekete, kék, piros), az industriális festék matériájával megküzdő testét eszközként használja.

A figurativitásból, a formai korlátokból való kitérés az „ür” elérését eredményezi, amiből új szülehet. A lelki és testi energiák egyenrangú felszabadítása pedig egy extatikus alkotói állapothoz vezet. Erre a két mentális motívumra támaszkodik a *Robbanás* (1955–58), a *Dominancia központ* (1958–59), és a *Tömbírás* (1959–65) című sorozat. A mentális motívum pedig formai és plasztikai súlyt is kap, amint ezek a sorozatok kozmoszi látképekre és fizikai törvényekre – erőmezőkre, az űs-robbanásra, a kinetikára, centripetális, centrifugális és gravitációs energiákra – utalnak. A *Súlytalanság élménye* (1959–65) illetve a *Guano* (1958–65) című korpusz ennek az első ciklusnak a lezárását jelenti. Az utóbbival a művész olyan elrontott vázsnak vett elő újból, amelyek több éven át a műterme padlóját óvták meg a csöpögő festéktől, és amelynek a felületén a lerakódott, összetaposott matéria egyfajta időméllységet jelenít meg az előző, lendületesen megfestett sorozatokhoz viszonyítva, illetve az addig megtett összes gesztus emlékeknek a mauzóleumát is képezte.

Reigl Judit festészetében 1966-ban tér vissza először a figura, ami egyben egy újabb ciklus nyitányát jelzi. Az *Homme* (*Ember*, 1966–72) című sorozatban monumentális fehér vagy fekete alapon sárga, piros és kék, függőlegesen ábrázolt lebegő

Robbanás | *Outburst*, 1956
olaj, vászon | Oil on canvas, 90 × 114 cm
magángyűjtemény, Magyarország | Private collection, Hungary

emberi testekkel, testrészekkel és áramvonalas torzókai szembeesülünk. Ebből a figuratív kalitkából másodjára kioldva magát a művész ismét elérte az űrt, amiből új szülehet: a *Déroulement* (*Folyamat*, 1973–85) című sorozatban a zene mint az extázis elérését elősegítő élmény adja meg az impulzust, a ritmust és a struktúrát. A *Fuga művészete* című, Bach zenéje ihlette festmény-együttesben Reigl egy új technikai megoldást alkalmaz, és a vászon mindkét oldalát megfesti. Egyik oldalára glicerin és ftálsav alapú festéket applikál, ami átszivárog a vászon túoldalára, amelyet viszont akrilfestékkel von be. Mivel a glicerin és ftálsav alapú festék tasztítja az akrilt, az átszivárgott festék által létrejött motívumról lepereg az akril festék, ami a szűz vászonzészekon tud csak megkapaszkodni. A vásznon így kémiaiag, fizikailag és vizuálisan is létrejön a szólalm és a kísérlet együttese. Az *Entrée-Sortie* (*Bejárat-kijárat*, 1986–88) ennek a második ciklusnak a lezárását jelképezi. A művész nagy és sötét monokróm felületekkel megszüntet minden mozgásra, dinamikára és gesztusra utaló jelet, és a várakozás érzését kelti fel az ajtónyílás motívum alkalmazásával. Mintha Reigl azért festett volna ajtót, hogy a vásznan 1988-tól újból megjelenő emberi figura beszéljen rajta.

A Ludwig Múzeumban megrendezésre kerülő kiállítás ennek a rendkívüli életműnek a különböző problematikáit és stációt igyekszik tematikusan és kronologikusan bemutatni.

A kiállítás a Kálmán Maklár Fine Arts közreműködésével, a budapesti Francia Intézet, valamint a British Council támogatásával, a Budapesti Tavasz Fesztivál keretében valósul meg.

A kiállítás kurátorai: Maklár Kálmán és Kopeczky Róna.

Folyamat | *Unfolding*, 1974
vegyes technika, vászon | Mixed media, canvas, 195 × 300 cm
magángyűjtemény, Franciaország | Private collection, France

Painter Judit Reigl was born in 1923 in Kapuvár, and has lived and worked in France since 1950. She is one of the rare artists of Hungarian origins who is recognised in the United States, and whose oeuvre uniquely combines the traditions of European and American abstraction. Her paintings are held in the largest and most important contemporary collections, in the Museum of Modern Art (MoMA) and the Metropolitan Museum in New York, at the Tate Modern in London, and at the Centre Pompidou in Paris. The Hungarian public has also had the chance to encounter her work at the life-work exhibitions that have been organised at the Múcsarnok/Kunsthalle Budapest (2005) and at Modem in Debrecen (2010), where they could get a comprehensive picture of Judit Reigl's oeuvre, from her early Surrealist compositions, through her gestural abstract works, through to her paintings depicting the human form and cyclically returning to a figurative approach.

The story could captivate the viewer most, when in 1950 Judit Reigl, after multiple attempts, finally crossed the Iron Curtain and, after a journey of several months, arrived in France. In 1954, her artist colleague also living in Paris, Simon Hantai, introduced her to André Breton, the father of Surrealism, who then invited her for an exhibition at the gallery of the Surrealists, the *L'Étoile scellée*. At first, Judit Reigl declined, but then accepted the invitation after a couple of months. The visual programme of the Surrealists, however, proved to be too narrow for the painter. She tried to break out from the prescribed, exclusively figurative mode of expression. And in this is the true essence of Judit Reigl's life oeuvre. She burst out of the illustrative framework early on, and began experimenting with automatic, gestural, abstract symbols that resembled writing, already in 1952. Her breakthrough from figurativity simultaneously meant a step beyond Surrealism for the artist. Beyond these formal questions, contrary to the Surrealists, Judit Reigl regards the painting not only as an unconscious imprint of the psyche, but also as a surface that receives corporeal energies

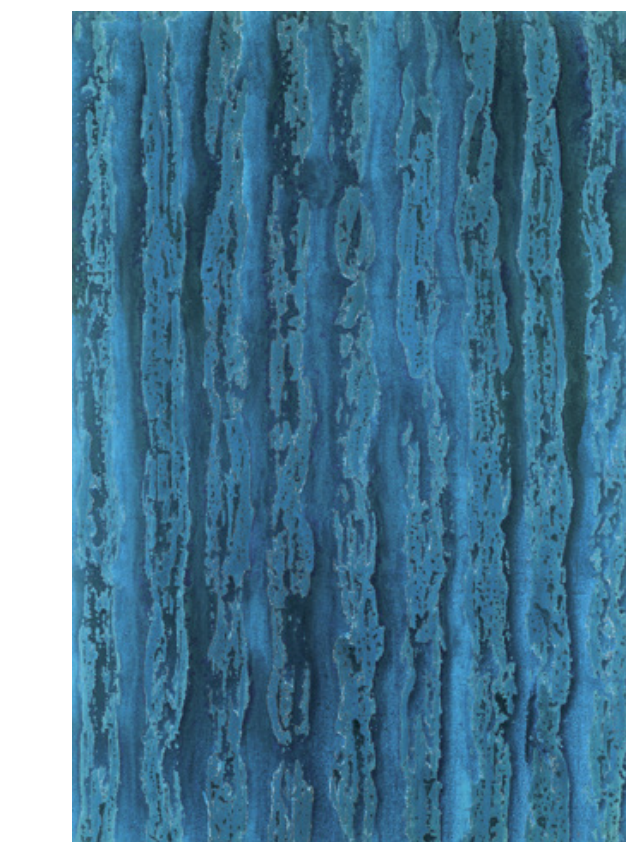

Guano | *Guano*, 1959–63
vegyes technika, vászon | Mixed media, canvas, 212 × 270 cm
magángyűjtemény, Magyarország | Private collection, Hungary

let loose, which she uses as an implement of the body battling with the material of the unmixed elementary colours (yellow, black, blue, red) of industrial paint.

Breaking out from figurativism, from formal limits, results in attaining "emptiness", from which something new can be born. An equal liberation of psychic and physical energies leads to an ecstatic creative state. *Outburst* (1955–1958), *Centre of Dominance* (1958–1959), and the series, *Mass Writing* (1959–1965) are supported by these two mental motifs. The mental motif takes on formal and sculptural weight in the moment when these series refer to cosmic vistas and laws of physics – force fields, the Big Bang, or to kinetic, centripetal, centrifugal and gravitational energies. *The Experience of Weightlessness* (1959–1965) and the corpus entitled *Guano* (1958–1965) indicate the closure of this first cycle. With the latter, the artist brings out ruined canvases, which protected the floor of her atelier for years on end from dripping paint, and on whose surfaces the convoluted material and alluvia visualise a kind of depth of time in relation to her dynamically painted earlier series, constituting a "mausoleum" of the memories of all the gestures rendered up till then.

In the painting oeuvre of Judit Reigl, it is in 1966 when the figure returns at first, indicating the overture of a new cycle. In the series entitled *Homme* (*Man*, 1966–1972), we are confronted with floating human bodies, body parts and aerodynamic torsos depicted vertically in yellow, red and blue, on monumental white or black grounds. Freeing herself from this figurative cage for the second time, the artist once again attains the emptiness

Hydrogén | *Hydrogene*, 1984
vegyes technika, vászon | Mixed media on canvas, 300 × 220 cm
a művész tulajdona | Property of the Artist

from which something new can be born: in the series entitled *Déroulement* (*Process*, 1973–1985), music as experience conducive to attaining ecstasy provides the impulse, rhythm and structure. In the painting ensemble entitled *The Art of the Fugue*, inspired by the music of Bach, Reigl employs a new technical solution, painting the canvas on both sides. She applies glycerophthalic paint on one side, which seeps through to the other side, and which she then covers with acrylic paint. Since glycerophthalic paint repels acrylic, the acrylic peels off the motifs that have been created by the glycerophthalic paint that has seeped through, and it can only cling to the untreated parts of the canvas. In this way, chemically, physically and visually, the ensemble of the leading voice and the accompaniment comes into being. *Entrée-Sortie* (*Entrance-Exit*, 1986–1988) represents the closure of this second cycle. With large, dark monochromatic surfaces, the artist extinguishes every sign referring to movement, dynamics and gesture, and by employing the motif of a doorway, she arouses the sensation of anticipation. It is as if Reigl has painted a door so that the human figure appearing on her canvases again after 1988 could stroll through it.

The exhibition organised at the Ludwig Museum Budapest attempts to present the varied problematics and stations of this extraordinary life oeuvre, thematically and chronologically.

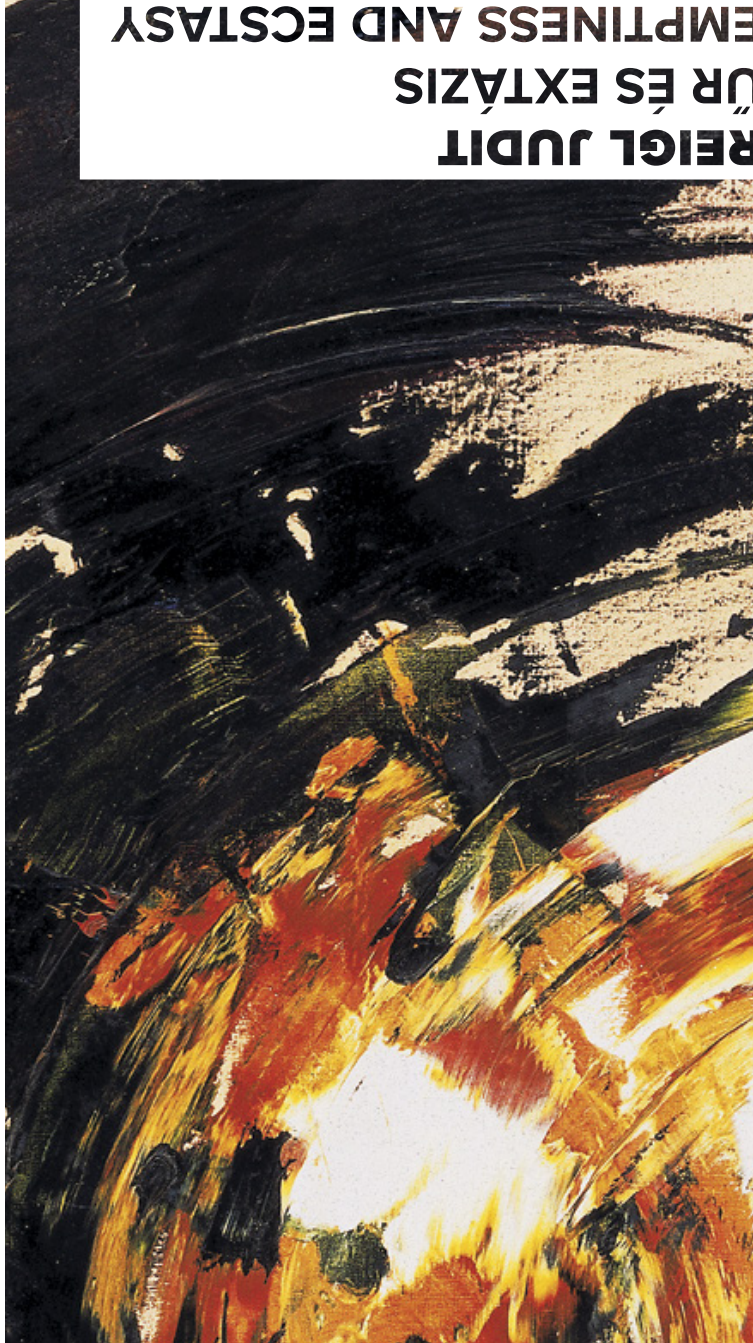
The exhibition is realised with the collaboration of Kálmán Maklár Fine Arts, the support of the Institut Français and the British Council in Budapest, and in the framework of the Budapest Spring Festival.

The exhibition is curated by: Kálmán Maklár and Róna Kopeczky.

Bejárat-Kijárat | *Entrance-Exit*, 1988
vegyes technika, vászon | Mixed media on canvas, 220 × 195 cm
a művész tulajdona | Property of the artist

Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum
2014. 03. 22. – 2014. 06. 22.

Nyitva: kedd–vasárnap: 10.00–20.00 | hétfőn zárva
Open: Tuesday–Sunday: 10.00–20.00 | Closed on Mondays
Művészetek Palotája 1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.
Tel: +36 1 555 3444 | info@ludwigmuseum.hu
www.ludwigmuseum.hu | facebook.com/ludwigmuseum

LUDWIG MÚZEUM
Kortárs Művészeti Múzeum
Museum of Contemporary Art
www.ludwigmuseum.hu

A kiállítás megvalósítását támogatták
The exhibition has been realised with the kind support of

Tömbírás | *Mass Writing*, 1958
olaj, vászon | Oil on canvas, 74 × 94 cm
magángyűjtemény, Magyarország | Private collection, Hungary

Ember | *Man*, 1969–70
olaj, vászon | Oil on canvas, 207 × 270 cm
magángyűjtemény, Franciaország | Private collection, France

MŰZEMPEDAGÓGIAI PROGRAMOK | MUSEUM EDUCATION PROGRAMS

MŰZEMPEDAGÓGIAI ISKOLÁSOKNAK

Tematikus foglalkozás

Fiktív nyomozójáték Reigl Judit kiállításában

A párizsi özeveg, Madame Dupont kétségbeesetten kutatja férje utolsó üzenetét. Csatlakozz a nyomozáshoz!

A foglalkozás 100 percben izgalmas kalandjátékot kínál iskolai csoportok számára. A gyerekek a kiállítóterben fiktív, izgalmas nyomozás, a Ludwig Stúdióban egy saját alkotás elkészítésének részesei lehetnek. A foglalkozáson nyomozóként vizsgáljuk meg a kiállítás hatalmas absztrakt műveit. Megismerkedünk a művészettörténet nagy absztrakt festőivel, és Reigl Judit alkotásai nyomán absztrakt festményeket is készítsünk nem

hagyományos technikával, ecset nélkül. A foglalkozást általános és középiskolai csoportok számára egyaránt ajánljuk. Programjegy: 600 Ft/fő

CSALÁDI PROGRAMOK

Családi déliótt Kreatív foglalkozások szombat délióttként.

Színlebegtető

Festeni sokféleképpen és sokfélet lehet. Reigl Judit festményei kapcsán megnezük, hogyan is változik egy festőművész alkotási módszere az évek múlásával, milyen technikákat, színezéteket használ művészetének különböző korszakaiban. A foglalkozás végén mi is elkészítjük saját festményünkét a megismert festészeti technikák felhasználásával.

2014. április 12-én, 19-én, 26-án, május 3-án – 10.30-tól 12.30-ig. Programjegy: 600 Ft/fő.

Integrált Családi Déliótt

Kiállítás látogatás és alkotás megértési nehézséggel élő (Down szindróma, autista, oxigénhiánnyal született stb.) óvodás, alsó tagozatos gyerekek és szüleik, kísérők részére.

2014. április 19-én és május 3-án, 10.30–12.30 között. Bejelentkezés szükséges. A program ingyenes.

SAKMAI PROGRAM

Ped.kedd – mini konferencia

Kitekintő

A program első részében bemutatjuk Reigl Judit kiállítását, illetve

a kiállításhoz készített foglalkozást, a második részben pedig Jó Julianna művészettörténész, múzeumpedagógus tart előadást a német múzeumpedagógiáról.

2014. március 25., 14.00–17.00 A program pedagógusoknak és egyetemi hallgatóknak ingyenes.

KÖZÖSSÉGI PROGRAMOK

Tea – jó társaságban, nyugdíjas csoportoknak > Különléges múzeumi séta az idősebb korosztály számára, finom teával és izgalmas beszélgetésekkel.

Absztrakció? Expresszivitás? Beszéljünk róla! Bevezetés az absztrakt művészet művészettörténeti háttérére. Mindezt Reigl Judit különleges technikával készült

nagy méretű expresszív műveinek személyre vétele után, egy kellemes tea elfogyasztása közben.

Szerdánként 10.00 és 12.00 óra között. (Igeny szerint más időpont is választható.) Szervezett nyugdíjas csoportok előzetes bejelentkezését várjuk! Programjegy: 300 Ft/fő.

Múzeumpedagógiai programok | Kapcsolat > muzeumpedagogia@ludwigmuseum.hu +36 1 555 3477

TÁRLATVEZETÉSEK | GUIDED TOURS

Rendszerezés tárlatvezetések > Szombatonként 16.00 órakor. A kiállításra szóló belépőjegygel ingyenes. Minimális létszám: 10 fő. Kérjük, előre jelezze részvételi szándékát, legkésőbb a vezetést megelőző napon 16.00 óráig a honlapunkon, a tárlatvezetés menüpont alatt!

Exkluzív programok > szombatonként 2014. március 22., 16.00: előadást tart / lecture by Sarah Wilson, a Courtauld Institute of Art, University of London modern és kortárs művészeti professzora / Professor of Modern and Contemporary Art, Courtauld Institute of Art, University of London
2014. április 5., 16.00: tárlatvezést tart Winkler Nóra
A kiállításra szóló belépőjegygel ingyenes.

Csoportos és egyéni tárlatvezetések > Információ és jelentkezés: tarlatvezetes@ludwigmuseum.hu +36 1 555 3433
Előzetes bejelentkezés szükséges.

A magyar nyelvű tárlatvezetés díja: 10 fő alatti csoportok számára > a belépőjegy felül 6 500 Ft/csoport 10 fő feletti csoportok számára > a belépőjegy felül 600 Ft/fő

Group and Individual Guided Tours > To book and for information, please contact us at guidedtour@ludwigmuseum.hu +36 1 555 3433
Pre-booking is needed.

Group rates for Guided tours in foreign language (English or German): For groups under 10 people > 7 500 HUF / group, in addition to the Museum's admission fee
For groups of 10 or more people > 600 HUF / person, in addition to the Museum's admission fee